

ПДВ у COVID-закупівлях: коли враховуємо та яким чином

Питання читача

Доброго дня! Потрібна думка експерта: ПДВ у COVID-закупівлях враховується чи ні? Якщо так, то в яких закупівлях і де передбачати відповідні умови? У проєкті договору про закупівлю чи специфікації?

Відповідь експерта

Доброго дня! Податок на додану вартість (ПДВ) — це непрямий податок, який входить у ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем (замовником), але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент). Загалом, ПДВ — непрямий податок, який є частиною новоствореної вартості товарів (робіт, послуг), яка формується на кожному етапі виробництва, обігу та включається до ціни товару і сплачується кінцевим споживачем.

У результаті використання податку на додану вартість ліквідується каскадний ефект (кумулятивний) системи оподаткування. ПДВ є податком на внутрішнє споживання продукції, який при цьому є надбавкою до ціни товарів (робіт, послуг), які споживаються на митній території України.

З початку пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, було прийнято ряд нормативно-правових актів, що мали на меті, зокрема, забезпечити швидке та безперешкодне придбання замовниками, в першу чергу закладами охорони здоров'я, товарів робіт та послуг, що необхідні для боротьби з пандемією.

Це, зокрема, Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (Закон № 530), Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» (Закон № 540), постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.2020 № [224](#) та № 225, інші нормативно-правові акти.

Законом № 540 внесено зміни до окремих частин Податкового кодексу України, зокрема пункту 71 підрозділу 2 розділу XX, та викладено таким чином: *тимчасово, на період, що закінчується останнім календарним днем місяця, в якому завершується дія карантину,*

*встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України та/або операції з постачання на митній території України **товарів** (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), перелік яких визначено Кабінетом Міністрів України.*

Отже, **від оподаткування ПДВ звільняються операції з постачання окремих товарів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.** Цей Перелік затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 224. Станом на грудень 2021 року Постанова № 224 є чинною, закінчення строку її дії — останній календарний день місяця, у якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України.

Як зрозуміло із сказаного вище, до затвердженого Переліку входять виключно товари.
Роботи та послуги від оподаткування не звільняються.

Звільнення від оподаткування діє на всіх етапах постачання товарів, а не лише при закупівлі за «коронавірусними закупівлями». Дана пільга надається не окремим платникам податків, а застосовується при операціях з постачання відповідних товарів, незалежно від того, хто виробляє та заковує таку продукцію. Тобто від сплати ПДВ звільняється товар, а не юридична особа (замовник чи постачальник).

Основною підставою для звільнення від оподаткування податком на додану вартість товарів, що ввозяться на митну територію України, є відповідність назв таких товарів (медичного виробу, основного компонента) міжнародному непатентованому найменуванню (назві) лікарського засобу, які зазначені в переліку.

До речі, до Переліку включені товари, які за коронавірусними процедурами не заковуються. Це засоби індивідуального захисту, санітайзери, лабораторні реактиви та обладнання тощо. У разі необхідності закупівлі таких товарів для боротьби з пандемією COVID-19 замовник застосовує спрощену закупівлю, яку проводить також без урахування ПДВ.

Висновок. Заковуючи певний товар, замовник має пересвідчитися, чи не звільнені операції з постачання такого товару від оподаткування податком на додану вартість, ознайомившись із відповідним Переліком. І якщо так — проводити їх із урахуванням даного факту. Тобто під час підготовки до проведення спрощеної чи «прямої» закупівлі в проекті договору про закупівлю в розділі, де вказується ціна цифрами та прописом, зазначити «з» або «без» ПДВ відповідно. Так само у специфікації до договору про закупівлю / «прямого» договору зазначити «з» або «без» ПДВ відповідно. Це дасть можливість одразу уникнути непорозумінь та закупити товар відповідно до норм законодавства.

Крім того, за бажанням замовника як в тексті договору про закупівлю / «прямого» договору, так і в специфікації можна зробити примітку: *«Згідно з пунктом 71 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України постачання товару звільняється від оподаткування податком на додану вартість».*

Також нагадую, що якщо при проведенні закупівлі з урахуванням ПДВ порушення буде виявлене органами державного фінансового контролю, замовник буде зобов'язаний забезпечити повернення зайво-сплачених коштів.

Ще більше інформації, що може «рятувати життя», читайте на порталі RADNUK.COM.UA в таких статтях:

[«Алгоритм проведення закупівель COVID-19 з 29.09.2021»;](#)

[«Хто проводить спрощені закупівлі: уповноважена замовником особа чи уповноважена особа?»;](#)

[«Тетяна Руденко про зміни COVID-19-закупівель»;](#)

[«Вакцинація від COVID-19 та публічні закупівлі».](#)